

# ОСЕМДЕСЕТ ГОДИНИ ОТ СЪЗДАВАНЕТО НА ПЪРВИ БРОНИРАН ПОЛК В БЪЛГАРИЯ

*/ 25.06.1941г. - 25.06.2021г./  
О.з. полковник Янко Рошков*



Уважаеми читатели,

Пиша тези редове за да Ви подсетя, напомня и поддържам живата памет за бронетанковите войски на България. Нека заедно осмислим натрупания опит и предприемем правилни решения, отчитайки рисковете и последиците в дългосрочен план. На 25 юни (сряда) 1941 г. три дни след като Германия е нападнала СССР (Русия) е създаден Първи брониран полк (Първи танков полк), Защо ли ?... Ситуацията е много деликатна. Тя е описана лаконично от пълномощния министър на САЩ - Джордж Ърл от неговата резиденция в близост до „Докторската градина“ на София : „ днес Царят има абсолютна власт. По един дискретен и деликатен начин, без никога да показва своята намеса, той управлява България точно така, както желае; без да участва във войната, той подпомага Германия против Русия по всички възможни начини, считайки като почти всички състоятелни българи, че болшевизмът е далеч по-голяма опасност за България, отколкото германският националсоциализъм; Царят е по-популярен от когато и да било преди, защото той пази страната вън от войната и спечели за България повече територии, отколкото някой е могъл да се надява. Неговата популярност ще продължи дотогава, докато страната му остане в мир;



Аз мисля, че царят не обича германците, но вярва , макар и не толкова, колкото преди, че могат да спечелят войната ; че Царят не желае да разруши всичките си мостове за отстъпление, личи от неговото крайно внимателно и приятелско отношение към мене лично и към легацията, макар някои от колегите ми да ме уведомяват, че в очите на германците „аз съм най-непопулярният човек”. /История на България. С., 1994, с. 703-704/ “.

Полкът е настанен в казармите на Първи кавалерийски полк, като районът е обхващал, днешната Българска телеграфна агенция (БТА), част от Военно-исторически музей и района на днешното Румънско посолство.



В продължение на две години полкът трескаво се реорганизира. Първоначално е с две дружини (два танкови батальона), съставен от всички налични бронирани машини в Българската войска, а през третата година е формирана и Трета бронирана дружина (Трети танков батальон), въоръжена с 43 съвременни немски танкове PzKpfw – IV.

 <b>ПЪРВИ БРОНИРАН ПОЛК - СОФИЯ</b> от 25.06.1941 г. до 30.09.1943 г. 		
Първа бронирана дружина 1 ТБ	Втора бронирана дружина 2 ТБ	Трета бронирана дружина 3 ТБ
1 ТР - 17 бр. Шкода	4 ТР - 13 бр. Рено	7 ТР - PzKpfw IV - 13 бр.
2 ТР - 17 бр. Шкода	5 ТР - 13 бр. Рено	8 ТР - PzKpfw IV - 13 бр.
3 ТР - 13 бр.	6 ТР - 13 бр. Рено	9 ТР - PzKpfw IV - 13 бр.
Визерс - 80р и 50р Ангало - Фиат		
МЕХАНИЗИРАНА ДРУЖИНА	РАЗУЗНАВАТЕЛНА РОТА	ИНЖЕНЕРНА РОТА
АРТИЛЕРИЙСКА ДРУЖИНА	СВЪРЗОЧНА РОТА	САНИТАРНА РОТА
СНАБДИТЕЛНА ДРУЖИНА	ВЕНЧНА БАГАЖА	РЕМОНТНА РОТА

Общо полкът има 3809 души, от които 165 офицери, 399 подофицери и 3245 войници служещи в отделните формирования. Към лятото на 1943 г. в полка има 36 танка „Шкода“; 38 танка „Рено“ Р35 и 43 танка PzKpfw IV. За командир на полка е назначен командира на 1тб – подполковник Тодор Иванов Попов, по-късно заменен от любимеца на Цар Борис III и личен приятел на министъра на войната – полковник Гено Генов. Демонстрирайки готовност за участие във войната танковият полк набира опит и повишава бойните си способности. При днешното динамично строителство в София по протежение на Цариградското шосе, хълмовете на Слатинския редут в посока Нови хан и Лозенската планина още се откриват следи от вериги, окопи, укрития и загубени войнишки вещи, останали от провежданите учебни занятия. Гражданите разхождайки се в Борисовата градина, селяните работейки по околните ниви на днешния Младост и пастирите по Дървенишките и Горублянски ливадите с умиление и гордост гледат минаващите разнородни танкове и не се сърдят от вдигащия се шум и прах, миризмата на бензин, стелещата се пепел и бягащите стада овце, кози, биволи и крави. Периодично посоката е сменяна и учебният процес се е водел в района на възвишенията и

полянците около днешните квартали „Красно село”, „Западен парк”, „Овча купел”, в посока на сегашния ж.к. „Люлин” и на стрелбището на село Мало Бучино. И днес, ако питате, жителите на село Мало Бучино за танковото стрелбище, веднага ще го посочат, защото се използваше до 1977 г. Всички граждани на България обичаха родната войска и знаеха, че спокойния и мирен живот може да бъде заменен от война, която наистина постепенно обхваща света.

До септември 1944 г. Бронетанковите ни войски достигат своя възможен връх в организационното си изграждане, превъоръжаване и бойна подготовка. Участват с бронетанкова бригада в състава на българската войска, във Втората световна война на страната на СССР, САЩ, Великобритания и Франция и запазват суверенитета на България с цената на 277 загинали и над 600 бр. ранени и осакатени.

До юни 1991 г. Бронетанковите ни войски достигат пика на своето след военно развитие в периода на Студената война и членуване във военно-политически съюз на социалистическите страни в Европа наречен Организация на Варшавския договор. Заедно с останалите родове и видове въоръжени сили на България бяха реорганизирани, превъоръжени, обучени и разположени по цялата територия на България. Пет танкови бригади, десет танкови полка, тридесет и един самостоятелни танкови батальона и три самостоятелни танкови роти с 3750 танка гарантираха сигурността на нашите граници и пазеха мира.

От април 2004 г. България е член на Организацията на Северноатлантическия договор - НАТО. Този договор сега играе важна роля за сигурността на страната ни. В колективната сигурност и отбрана и доктрината за водене на съвременната война, България няма потребност и ресурси да поддържа огромен брой танкове. Техният брой сега е малък, но според политиците и военното ни ръководство е достатъчен. На този етап сериозно е отхвърлен военния мит, че армията на бъдещето ни няма нужда от танкове.

До 2032 г. с реализирането на програмата за строителство и плана за организационно развитие и изграждане на въоръжените сили на България, военното и политическото ни ръководство ще имат най-добрите възможности за използването на Въоръжените сили в случай на криза, отговаряща на обстановката, действията и синхронизирането с механизмите на колективната отбрана. Танковете твърде ясно са запазени като един от ключовите елементи на бойните системи на Сухопътните войски и ще останат като основни средства за водене на високо интензивни и маневрени военни операции, за постигане на бързи и решителни цели. Основното ни танково бойно формование ще е

танковия батальон със смесена организация. Той ще участва в боя самостоятелно или ще бъде придаван по ротно в състава на тактически групи. Наличните танкове ежегодно ще преминават през необходимите ремонти за тяхното поддържане в изправно и боеготово състояние. Танкистите отново ще са облечени с тъмни, дишащи и негорящи гащеризони и ще носят противокуршумни каски и предпазни елечета. Ще се изпълнява и програмата за тяхната модернизация. С организационното изграждане на тежка механизирана бригада и нейното въоръжаване с нови и иновативни оръжия и системи, и ще се появят нови съвременни танкове. Опустялата Горнобанска танкова бригада отново ще ги приюти, а самочувствието на танкистите отново ще бъде възстановено и ще бъде гарантирано тяхното израстване като военни лидери.

